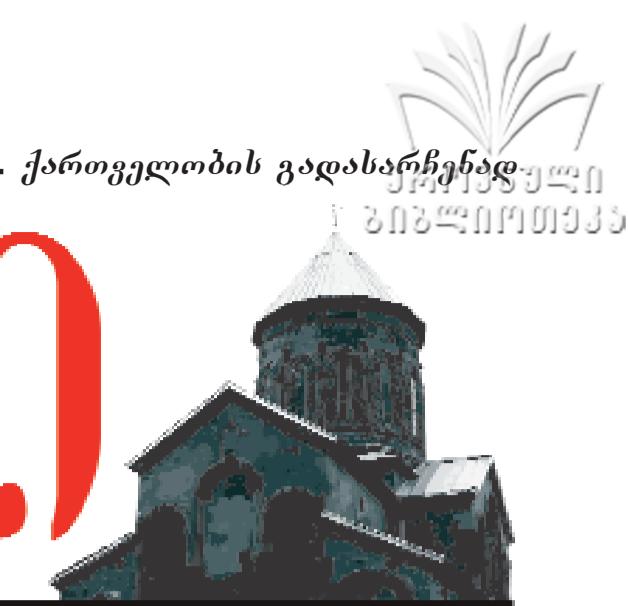

იური

№ 44 (108) 8 დეკემბერი 2009

სახალ 69 მოქარაზება

“სამაგრელოს” მოგანი

50 თვე 60

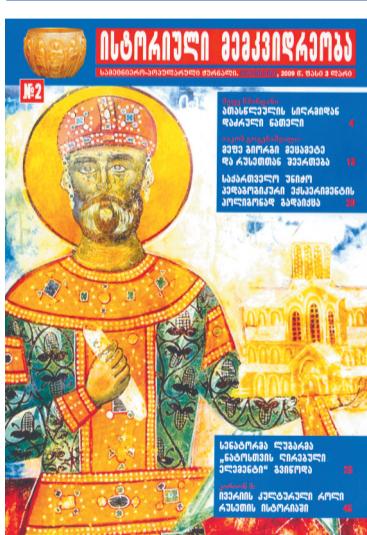

პაგლი 2 გაუთავებელი ექსკურსიები (ჰა)გილის თანცლაგით

გაი შენ, ამათ სელში, უბედურო
საქართველოვ!!!

ბეჭედიძე, მა მართლა იუღა!

5

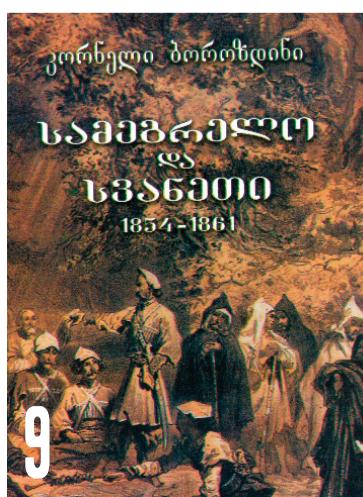

გამოვიდა
ურნალ
“ისტორიული
მემკვიდრეობის”
2009 წლის
ნოემბრის ნომერი

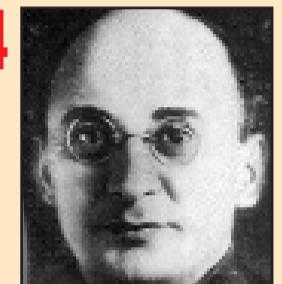
11

როცა დამარცხება
გამარჯვებაზე
ძვირად ფასობს
როლანდ ჯალალანია

11

ლავრაცი 4 ბარია — ერთობლი განია

განვითარების “იური” უმცირეს რუსეთის “უსუმნიშვილ დავით გლუხის”

“აიაქსი”
(ამსტერდამი,
კოლანდია);

12

“კოლხები —
ქართველების
წინაპრები”

ანზორ შონია

წერილი ლაზ ძმებს!

ტრაგიკულად დაღუპული
ახალგაზრდა
პოეტი თამაზ ბაბალუა
გაიხსენეს

12

სამხრეთ
ტიროლი —
ავსტრიის
აფხაზეთი!
დავით ქობალია

7-8

ლაზიკა, ლაზები – უძილესი ქართული ტკივილი

წერილი ლაზ ძმებს!

თითქმის, ერთმანეთის გვერდით დგანან მართლადიდებლური და გრიგორიანული ეკლესიები, მექეთი და სინაგოგა, რომლებიც სრულიად მშვიდობიანად თანაარსებობენ და ყველა ჯონფესიების მიმდევარი ხალხები შესანიშნავ დამოკიდებულებაში არიან ერთმანეთთან.

მართლაც, საქართველოში, სარწმუნოებრივ ნიადაგზე, არასოდეს წარმოშობილი კონფლიქტური სიტუაცია, მაშინ, როდესაც ქრისტიან კათოლიკებსა და პროტესტანტებს შორის, მუსლიმან შიიტებსა და სუნიტებს შორის, ხშირია ასეთი მძაფრი ურთიერთდაპირისპირებები.

მით უმეტეს, მსოფლიოში მოქმედი ნებისმიერი რელიგია სიყვარულს, სათხოებას, კაცომუყარებობასა და ყოველივე სიკეთეს ქადაგებს, ყველა რელიგია პატივისცემასა და და დაფასებას იმსახურებს, რის გამოც ყოვლად გაუმართლებელია რელიგიურ ფაქტორს თავიანთი მიზნების მისაღწევად იყენებენ. თუმცა, ეს დღეს, შედარებით, იშვიათად ხდება, რამეთუ კაცობრიობა ახალი კატეგორიებით ახროვნებს...

...ამდენად, მიუხედავად იმისა, რომ ქართველები ჰქონია მართლადიდებლები არიან, ეს მათ ხელს არ უშლით, გულწრფელად უყვარდეთ ისტორიული მოვლენების შედეგად გამამჭადიანებული მომე დაზები; ამაზე უმეტეს ადგენერაციისადმი ქართველი ხალხის დამოკიდებულება.

მართლია, იმ ეოთხში, როდესაც დაზები მშობლიურ ერს მოწყიდნენ, ისმაღლეოს იმერიასა და საქართველოს შორის მტრული დამოკიდებულებს არსებობდა, მაგრამ ამის შემდეგ საუკუნეები გაეიდა და სიტუაციაც რადიკალურად შეიცვალა.

დღეს თურქეთი და საქართველო, როგორც უახლოები მეზობელი გაიმარტინება არიან, რომ ჩვენს მოსახლეობის შორის მოდე დაზები; ამაზე უმეტეს ადგენერაციისადმი ქართველი ხალხის მეცნიერება...

...დღეს თურქეთის დასახურებაში მიმდინარე პოზიტიური მეზები გაიმარტინება, რომ ჩვენს შორის მოინახება ურთიერთობის ისეთი მოდელი, რომელიც მისაღები იქნება თურქი და ქართველი ხალხებისათვის და ადგენერაციის დაზები მტრული გაიცვლება...

...დღეს თურქეთ-საქართველოს დამოკიდებულებაში მიმდინარე პოზიტიური მეზები გაიმარტინება, რომ ჩვენს შორის მოინახება ურთიერთობის ისეთი მოდელი, რომელიც მისაღები იქნება თურქი და ქართველი ხალხებისათვის და ადგენერაციის დაზები მტრული გაიცვლება...

ლაზები! – დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ იმაში, რომ ქართველები, თქვენ, ისევე ჰქონია ქართველებად გოვლიან, როგორც ქართლების, მეგრების, ქართველის თუ სხვა ქართული კუთხის მკაფიოდ და თქვენს ჭირვარამს ისევე განიცდიან, როგორც ნებისმიერი ქართველისას.

საქართველოს ისტორიის მაღალი დადგენერაცია მაღალა დადგა ვიწრო სარწმუნოებრივ ცნობისას არიან, რომ უმრავეს უახლოების შემდეგ და მართლად დაზებული გადასახლდება არიან.

ეს საქართველოში ტრადიცია და რადგარის შემდეგის მიმდევარი და მართლად დაზებული გადასახლდება არიან.

ბუნებრივია, მესხებმა ლაზური არ იცოდნენ და ლაზებმა – ქართული. ლაზები მესხებს გურჯებს ეძახდენ, მესხები კი მათ ლაზებად მოიხსენიებდნენ.

როდესაც ტაქტიანად შევინშნე, რომ გურჯი (ქართველი) ზოგადეროვნული ცნებაა და მასში მოიაზრებიან საქართველოს სხვადასხვა კუთხის მკვიდრი, მათ შორის, მესხებიც და ლაზებიც, სათანადოდ მესხებიც და ლაზებიც ქართველები არიან-მეთქი, დიდი წინააღმდეგობა არ გაუწევიათ, მაგრამ აშერა იყო, მხოლოდ ზრდილობისათვის დამეთანხმენ.

ჩემთვის ეს მოულოდნებლივა არ ყოვილა, ვინაიდან ვიცოდი, რომ დაზები თურქეთში მცხოვრებ მესხებს გურჯებს (ქართველებს) ეძახდენ, ხოლო თავიანთ თავს ქროველებად არ თვლიოდნენ.

ეს ინფორმაცია ლაზისტანში გამომავალი უკუნალებიდან ("ოგნიდან", "წევნებურებიდან") მქონდა. მათში გამომკვებული მსალები ერთმნიშვნელოვნად მაგანიშნებდნენ, თითქო ლაზები დარწმუნებული არ არიან თავიანთ ქართველობაში.

მომენტენა, რომ უკუნალების სარედაქციო კოლეგიები ანტიქართულ გავლენას განიცდინენ, ან, შესაძლებელია, გარკვეული ძალების დაკვეთას ასრულებდნენ.

გამორიცხული არ არის, ის საუკუნეების განმავლობაში უცხო ამავითარებული და საქართველოს მეცნიერებაში, მაგრამ დარწმუნებული ვარ, ერთ-ერთი დონისძიება იქნება საქართველოს სრულყოფილი ისტორიის შედეგი, რომელშიც თბიერტურად წარმოხინდება ქართული საკითხებზე და, რა თქმა უნდა, მათ შორის, დაზურ თემაზეც.

ჩემთვის უცნობია, თუ რა დონისძიებებია დასახული ქართული სახლში მცხოვრები მცხოვრებების 3.000 წლის ოუბილებთან დაკავშირებით, მაგრამ დარწმუნებული ვარ, ერთ-ერთი დონისძიება იქნება საქართველოს სრულყოფილი ისტორიის შედეგი, რომელშიც თბიერტურად წარმოხინდება ქართული საკითხების როლი საქართველოს ისტორიაში, მათ მკვიდრთა დამსახურება ერთ კუთხის შედეგის აძლევა განვითარება.

ამის მწარე გამოცდილება ჩვენც გვაქვს – რუსეთის იმპერია, თითქმის 200 წლის განმავლობაში ცდილობდა ქართველების ასიმილირებას, მაგრამ ქართველები რელიგიურად მაინც დაცულები ვიყავით, ვიდრე თქვენ. სათანადოდ, ჩვენმა წინაპრებმა შედარებით ადვილად შესძლებს ქართული თვითმყოფადობის შეარწყნება.

კუველ შემთხვევაში, როდესაც, შეძლებისდაგვარად, ლაზისტანში მიმდინარე პოზიტიური მეზების ვანაციონის მართლებულები არიან და ჩვენ გაცილებით უკეთეს პირობებში ვიყავით, ვიდრე თქვენ. სათანადოდ, ჩვენმა წინაპრებმა შედარებით ადვილად შესძლებს ქართული თვითმყოფადობის შეარწყნება.

კუველ შემთხვევაში, როდესაც, შეძლებისდაგვარად, ლაზისტანში მიმდინარე პოზიტიური მეზების ვანაციონის მართლებულები არიან და ჩვენ გაცილებით უკეთეს პირობებში ვიყავით, ვიდრე თქვენ. სათანადოდ, ჩვენმა წინაპრებმა შედარებით ადვილად შესძლებს ქართული თვითმყოფადობის შეარწყნება.

ამის მწარე გამოცდილება ჩვენც გვაქვს – რუსეთის იმპერია, თითქმის 200 წლის განმავლობაში ცდილობდა ქართულების ანტიკართული დონისძიება იქნება საქართველოს სრულყოფილი ისტორიის შედეგი, რომელშიც თბიერტურად წარმოხინდება ქართული საკითხების როლი საქართველოს ისტორიაში, მათ მკვიდრთა დამსახურება ერთ კუთხის შედეგის აძლევა განვითარება.

ამის მწარე გამოცდილება ჩვენც გვაქვს – რუსეთის იმპერია, თითქმის 200 წლის განმავლობაში ცდილობდა ქართულების ანტიკართული დონისძიება იქნება საქართველოს სრულყოფილი ისტორიის შედეგი, რომელშიც თბიერტურად წარმოხინდება ქართული საკითხების როლი საქართველოს ისტორიაში.

ამის მწარე გამოცდილება ჩვენც გვაქვს – რუსეთის იმპერია, თითქმის 200 წლის განმავლობაში ცდილობდა ქართულების ანტიკართული დონისძიება იქნება საქართველოს სრულყოფილი ისტორიის შედეგი, რომელშიც თბიერტურად წარმოხინდება ქართული საკითხების როლი საქართველოს ისტორიაში.

ამის მწარე გამოცდილება ჩვენც გვაქვს – რუსეთის იმპერია, თითქმის 200 წლის განმავლობაში ცდილობდა ქართულების ანტიკართული დონისძიება იქნება საქართველოს სრულყოფილი ისტორიის შედეგი, რომელშიც თბიერტურად წარმოხინდება ქართული საკითხების როლი საქართველოს ისტორიაში.

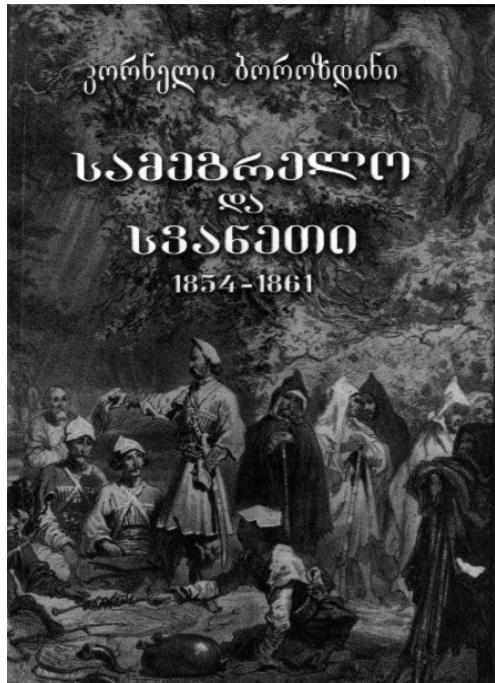
ამის მწარე გამოცდილება ჩვენც გვაქვს – რუსეთის იმპერია, თითქმის 200 წლის განმავლობაში ცდილობდა ქართულების ანტიკართული დონისძიება იქნება საქართველოს სრულყოფილი ისტორიის შედეგი, რომელშიც თბიერტურად წარმოხინდება ქართული საკითხების როლი საქართველოს ისტორიაში.

ამის მწარე გამოცდილება ჩვენც გვაქვს – რუსეთის იმპერია, თითქმის 200 წლის განმავლობაში ცდილობდა ქართულების ანტიკართული დონისძიება იქნება საქართველოს სრულყოფილი ისტორიის შედეგი, რომელშიც თბიერტურად წარმოხინდება ქართული საკითხების როლი საქართველოს ისტორიაში.

ამის მწარე გამოცდილება ჩვენც გვაქვს – რუსეთის იმპერია, თითქმის 200 წლის განმავლობაში ცდილობდა ქართულების ანტიკართული დონისძიება იქნება საქართველოს სრულყოფილი ისტორიის შედეგი, რომელშიც თბიერტურად წარმოხინდება ქართული საკითხების როლი საქართველოს ისტორიაში.

ଓଡ଼ିଆ

სამართლო და საქანო

აბ წიგნის ავტორის, კორნელი
ბოროვდინის სამსახურეობრივი კარიერა
კავკასიაში დაიწყო. იგი ჯერ მთავარმარ-
თებლის კანცელარიაში მუშაობდა,
შემდგა კი (1854 წელს) სამგრელოს
დედოფალთან მიავლინეს მიწერ-მოწერის
საწარმოებლად და მისი შეილების აღ-
მსრდებლად. 1858 წელს დაინიშნა სენაკის
ოლქის უფროსად, სადაც 1867 წლამდე
იმსახურა. სწორედ აյ გაუცხო იგი
სამგრელოს მოსახლეობის ყოფას,
რომელიც საინტერესოდ აღწერა თავის
წიგნში.

ბოროვდინის მოგონებებში საქმაოდ
კრცლად არის გადმოცემული ოს-
მალეოთის ჯარების მიერ სამეცნი-
ლოს აწიოკება, რომელიც შემდგებ
რუსმა ჯარისკაპიტამ აღარიშეს.

კორნელი ბოროვდინი

ბანის აღმოსავლეთით მეორე საეკლესიო მამეული იყო. ამ მამეულის შეაგულში, მაღალს გორაკზედ, აღმართული იყო მარტვილის მონასტერი, ჰეიონდივლის რეზიდენცია და სავანე სამეგრელოს მთავარია. ამ მონასტერში სახულიერო სასწავლებელიც იყო. ეს იყო ერთადეკრის რუსული სახულიერო სასწავლებელი, თუ გნებავთ, რუსული აკადემიაცა, სადაც რის ვაი-ვაგლახით რუსულ ენასა სწავლობდენ. აგრამ საკულტურო რუსულიც ბევრი იყო მაშინდელის დროისათვის. მონასტრის გორაქის ძირში რამდენიმე დექანი იყო დაბა ნაოდალევებისა. მონასტრის აღმოსავლეთ-სამხრეთის მხრივ, ცხენისწყლის აყიდვებაზე, საჩიქოვნო იყო იწყებოდა ხენწყლი, გადაიძოოდა სერგება და გორაკებზე, სადაც მეტავრებიც სახაფულო აღდიდი, დაბა გორდიც, იყო გაშენებული, და თავდებოდა სოფ. ჩიქოვნები. მართალია, მამულები ბევრი არა პერნათ, მაგრამ, სამაგიროდ, მტავრების მამულების მოურავები იყვნენ, ესენივე კრკოდენ ამ მხარის მართვა-გამგეობის სამშენებში და ქონებრივად იმდენად კარგად იყვნენ, რომ დარიბ მემარტლებად არ

სალინის და ნოდას (პეტრე ბატონიშვილის მიერთებული სამოსახლით სოფელი) ჭეა, სალინის მიერთებული სამოსახლით სოფელი გრი დროს აწ მოსახლის დადიან-ლაპარტიანების გვარით გვირჩეულია, ორი მცირევი და ხელმოკლე თავადთა გვაროვნობა სცხოვრობდა: დგებუაძეები და ჩიხუები. პირველ გვარში ყველაზე შეძლებულად ბექან დგბუაძეები ითვლებოდა. ბექანი მთხელ მოსუცი იყო, ამ ადგილების მოურავობა ებარა როგორც მთავრების დროს, ისე რუსის მართვა-გამგების შემოღების შემდეგაც; მისი შეილი, ქუთაისში ნახავდი, საბჭოს კანცელარიაში მსახურებდა.

de n ხაშმა(და მოხარეებ თავით-ფეხამდე); აზნაური ბეგარას კი არ იხდიდა, მისი მოვალეობა უფრო კეთილშობილური ხასიათისა იყო. აზნაურებს ბატონის იარაღის ტარება ემართათ, ესენი იჯგნებ მოურავად, სახლოუცესად, რწმუნებულად სხვა-დასხვა საქმეების წარმოების დროს და თავისის ბატონების მუდმივ მოსაურევბად. ამათ თავისი ყმა-გლეხები პყავდათ და უფლება ჰქონდათ, გაყიდნათ, სხვისოვთის გრექებინათ თავისი კეთები; ამავე დროს აზნაურების ბატონებს შეეძლოთ თავისი ყმა-აზნაურების გაყიფვის დროს ერთმნეოთ-სათვის დაეთმოთ ქალებისათვის მზიუმში გაეტანებინათ სრულიად სხვა გვარში. თავადების უძრავის ქონების გაყიდვა, სადაც მცხოვრებნი ესახლნენ, ადათით დაქრძალული იყო. როვა მთავარმა დავითმა სააზნაურო გლეხებს ხარებ დაადო (საური ანუ საუდიერო) კოორდინატით სამთავროს მართვის დროს საჭირო ხარჯის დასაფარავად, აზნაურებმა ურჩობა გაუწიეს - ფიქრობდენ, ჩვენ თვითობ გაგვხდის მეტე შემძალაო. ჩიქოვანებს მეტად გაუჭირდათ ამ აზნაურების დაყოლიერება.

აზნაურები ბევრნი იყენენ, მიწა ცოტბა
ჰქონდათ, ასე რომ შეძლებულად მცხ-
ოვრები იმათში სანთლით უნდა ექცება
კაცსა. მაგრამ ერთი სიკეთე სტირდათ აზ-
ნაურებს: რაც უნდა საქმე ყოფილიყო, არ
პთაკიღობდენ. და ამ მხრივ დიდი უპი-
რატესობა ჰქონდათ გაღატაკებულ და უმა-
ჟლო თავადებოთან შედარებით. თავის
გლეხებთან ერთად ყანაში გამოიღოდენ
სასტუროდ. ბატონის სახლში სახლ-
ოუჩეცები და მოურავები ესენი იყენები
და ეჭვოდენ მომჯორნეობას და ქონების
სწავლას. აქედან მიღიოდენ ტფილისსა და
ქუთაისში, კერძო კაცებთან სხვა-და-სხვა
თანამდებობას პირულობდენ, და თან
რუსულსაც მაღლე სწავლობდენ. გაღატაკ-
ბულს თავადებს კი თავი მოჰქონდათ
თავისი გაგრიშვილობით, ასეთს დაბალს
საქმეს არა კადრულობდენ. მათ ცხენის
ქურდობა ერთხვნათ და თავის აზნაურებ-
საც კი ჰქონდებად ხდიდენ.

სენაძის ოლქში სადადიანო აზნაურებში იმდოროს ყველაზე ჟეკოსად გაბუნიები ითვლებოდნენ, ამიტომ რომ გაბუნიას გვარისა იყო ჰყონდიდელი ოფიციანები და საბჭოშიაც წევრად აზნაურების მხრივ გუბერნიის სეკრეტარი კონსტანტინე მიხეილის ძე გაბუნია იყო, რომელიც აღრე საბაჟო უწყებაში მსახურებდა. იმ გვაროვნობას მოსდევდებ სადადიანო აზნაურები - კორზაიები, ჩიქოვანები, რევიები, გვითუები, ნანევშვილები, სალაფაიები და სხვ; საკალებო აზნაურებში ცნობილი იყვნენ: ელიაგვის, ოფიციალები, ხოშტარიები, გმირების კორპუსი, გამარჯველებიდა სხვ; სათავადო აზნაურებში სხვებზე ჟეკოსად ითვლებოდნენ: გამსახურდიები, ხაინდრავები, ხოფერიები, გვიჩიები და ბევრი სხვ.

ამ მდგომარეობაში მოვალესწარით ხვენს
სამეცნიერო მაღალ წოდებას. ხვენი
ნათქვემი სრულიად საგარისია იმისთვის,
რომ კაცმა სოქვას, ეს წოდება ფეო-
დალურის წესწყობილების ნაშთია. ეს
ჭრაჲ ჭრა ჭრა ჭრა ჭრა ჭრა ჭრა

მეგრული დიალექტი სრულებით არ არ-
სებობსხო. ეს საქმე სამუდამოო არქივში
მოექცა, ხოლო სამურზავანოს სკოლებში
ქართულად დაწესეს სწავლება; ქართული
კი გაუგებარი იყო ხალხისთვის და ამიტ-
ომ მეგრულისათვის ზედმეტ ბარგას წარ-
მოადგენდა, მეგრულს სჭიროდა თავისი
სამშობლო კილოვანი და რუსული *).

*) შენიშვნის შეინშენა. პატიცულმულ აფ-
ტორის დროს, მეგრულისა და ქართულის
ნათესაობა, მართალია, გაურკვეველი იყო.
ქართველებშიაც არაფნა გვყავლა, რომ ეს
საინტერესო კითხვა გამოეწვდილნა.
მასაქეთ თოხმოცი წელიწადი მეტია
გასული. ამ კითხვის მეკლევარნი ბევრი
გამოჩნდებ, ნაშრომებიც ბევრი დაიძლება,
სასარგებლო და საწინააღმდეგო აზრი
ბევრი ითქვა, მაგრამ უდაოდ აღიარებულ
იქმნა ყველას მიერ იგივეობა ქართველისა
და მეგრულისა. და ახლა მარტო ამ ენა-
თა უცოდითარი თუ და იტყვის—ესენი სხ-
ვადასხვანი არიანო. ბოროტდინს, რო-
გორც ზედმიწევნით არმცოდნეს როგორც
ქართველისა, ისე მეგრულისას, მის მიერ
გამოთქმული შემცვარი აზრი, რა თქმა
უნდა, საგვაბით კატტიყბა.

შენიშვნა მთარგმნელისა

კიდევა და მისი ცდა ზოგიერთთათვის
ხელსაყრელი არც კია ხოლმე. მაგალითად
მეგრელმა ბატონიშვილმა წააგო, როცა მას
თავაღობის ტიტული მისცეს, და ერთიცა
მეორეც მესამე მოდგმაში თუ შეურიგდე-
ბიან იმ ახრს, რომ **აზნაური**, რომელიც მათ
უნაგირის უზანგოს ჩამოუწევდა ხოლმე
აღდრე, რაც ის კანონმა მათთან გაათანას-
წორა.

აქ მომხდარ ფაქტის აზრი არმც თუ ევროპაში, ჩვენშიაც ყველას როდი ესმის. ა არ ჟეიძლება არ გავლიმოს კაცს, როცა კითხვდობს გაზეთებში, რომ ინგლისელებს უნდათ შავი ზღვის სანაპირო აღგილებში შემოგვეხიონ და იმედი აქთ, რომ მხარს ადგილობრივინი მკიფრინი დაუჭირებნ, რომელიც, მათის აზრით, რუსეთის უკავიოფილობი არიან. ინგლისელები, იქნება, ამითი ფიქრობენ აქაურების გულის მოგებას, რომ ძველი, ფულადური წესწყობილება დააბრუნონ და წინანდელი წესები არ გადააგდონ ისე, როგორც ინდოელთა კასტებს უშვრებიან, რათა ამითი, რაც ჟეიძლება, მეტად გაატყავონ ინდოეთის მრავალ-მილიონი მცხოვრები? ჩვენ, რუსებს კი, როგორდაც გვემარჯვება ასეთის საქმის მოგარება; ჩვენ რომ ინდოელების კასტებთან გვექნეს საქმე, ჩვენის სისტემის წყლობით, მოლის მოყვებდით ამ კასტებს; დიდი ხანი კი არ არის მას აქეთ, სულ ოცი წელი წარიდია, რაც რომელიც გინდა ბატონიშვილს თავისი მოჯალაბე ინდოელ პარიად*) მიაჩნდა და ძალა და ჯორზედ სცვლიდა... ახლა კი ასეთი მშპარ როგორდაც არ ისმის.

ଓଡ଼ିଆ

როცა დამარცხება გამარჯვებაზე ძვირად ფასობს

30 წელიწადი გავიდა იმ საშინელი
ტრაგედიის დღიდან, რამაც თოთქმის
მოელი მსოფლიო შესძრა – საავაკუო
კატასტროფაში დაიღუპა ტაშქნის “ფაქ-
თაქრის” ფეხბურთელთა შესანიშნავი
გუნდი, რომელიც მინსკში მიეტეხავრებო-
და საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატის მო-
რიგი მატჩის ჩასატარებლად. დაიღუპნენ ნა-
საბჭოთა კავშირის ფეხბურთის გრანდები
ანი და ფილმოროვი, სხვა ბრწყინვალე
ფეხბურთელები...

უბედურება ხარკოვის საპატიო ზონაში
მოხდა. საშინლად გადატვირთულ
ტრასაზე, ღრუბლიან ამინდში, ერთ სიმაღ-
ლეზე მოუდონებულად სამი ავიალაინერი
აღმოჩნდა. ყველაფერს ისიც დაქმატა, რომ
ალკომლით შეხარხოშებულმა ავიალის-
პეტჩერებმა საქმეს თავი ვერ გაართვეს და
ორი თვითმფრინავი 8.400 მეტრის სიმაღ-
ლეზე შეენარცხა ერთმანეთს. დაიღუპა 185
მგზავრი და ეკიპაჟის 11 წევრი. მათ შორის იქნენ ბავშვები, ქალები, მოხუცები და
ტაშვენტის „ფაქტაქორის“ 18 უკბებურთველი.
ტრაგედია გაამძაფრა იმანაც, რომ
უზბეგეთი წამის უმაღლ აღმოჩნდა წამყვანი
ფეხბურთულების გარეშე...

თავდაპირებულად კომუნისტურ ხელისუფლებას ეს ამბავი არ გაუქმდა ურებითა, რადგან მსგავსი კატასტროფები საზოგადოებისათვის არ უნდა ყოფილიყო ცნობილი - რიგითი მოქალაქეები რომ დაღუპულიყვნენ, ბიუროკრატები ამას არასოდეს გაახმოვანებდნენ, ისევე, როგორც არავსათვის უცოლებიათ ქუთაისი-მოსკოვის ავიარეისის კატასტროფა 60-იან წლებში, რამაც უამრავი ადამიანის სიცოცხლე შეიწირა. მაგრამ მთელი ცნობილი საფეხბურთო გუნდის გაქრობას ვერ დამალავდნენ და ხელისუფლებამაც ორი დღის შემდეგ ადარა ეს ტრაგედია, ისევე როგორც რამდენიმე დღის შემდეგ აღიარა 1986 წელს ჩერნობილში ატომურ კლატეროსადგურზე მომხდარი საშინელი კტერისტუროფა.

ცნობა მართლაც შეკისმომგვრელი აღმოჩნდა მთელი საბჭოთა კავშირისა და მსოფლიოსათვის. მართალია “ფაქ-თაქორის” ფეხბურთელთა გუნდი არ განეკუთვნებოდა გრანდების კატეგორიას, მაგრამ იგი საკმაოდ წარმატებული ფეხბურთელებით იყო დაკომპლექტებული. გუნდს მტკიცედ ეპრა ადგილი საბჭოთა ფეხბურთის უმაღლესი ლიგის ათეულში და ხშირად უქმნიდა ხოლმე პრობლემებს ლიდერ გუნდებს, განსაკუთრებით მშობლიურ საფეხბურთო მოედანზე.

დიდ სპორტს რომ თავი გავანებოთ, ეს
გახსლათ დიდი პიროვნული ტრაგედია,
რაც ყველამ მიიტანა გულთან. საბჭოთა
კავშირის სპორტული კომიტეტის
გადაწყვეტილებით გუნდს ხელი წლით
დაუმკიდრდა აღილი უმაღლეს ლიგაში,

საფეხბურთო ცხოვრება თითქოს ჩვეულ
კალაპოტს დაუბრუნდა, მაგრამ მთელი საბ-
ჭოთა კავშირი “ფაქთაქორის” თამაშის
ნახევას ესწრავოდა, რაც თითქოს ერთგ-
ვარი თანაგრძნობის გამოხატვაც გახდ-
დათ. ჯერ ერთი, გულშემატკიფრებს აინ-
ტერესებდათ, როგორი კოლექტივი ჩამოჭ-
ალიბდა თვითმყოფადი საფეხბურთო
გუნდის ბაზაზე და მეორეც, უკედას სურ-
და, რომ გულშემატკიფრობით გამოვხატა
თანადღომა და სოლიდარობა გაიკირკვდაში
ჩაგარდნილი კლუბისათვის.

ტრაგედიის შემდევ პირველი საშინაო მატჩი გუნდმა 1979 წლის 27 აგვისტოს გამართა. ლამის მთველი უზბეკეთი ტაშქენ-ტის ცენტრალურ სტადიონს მიაწყდა სადაც მათი საკარელი გუნდი მორიგ კალენდარულ მატჩში ხვდებოდა საბჭოთა კავშირის ფეხბურთის უდავო ლიდერსა და ჩემპიონობის უმჯობელ კანდიდატს თბილისის „დინამოს“.

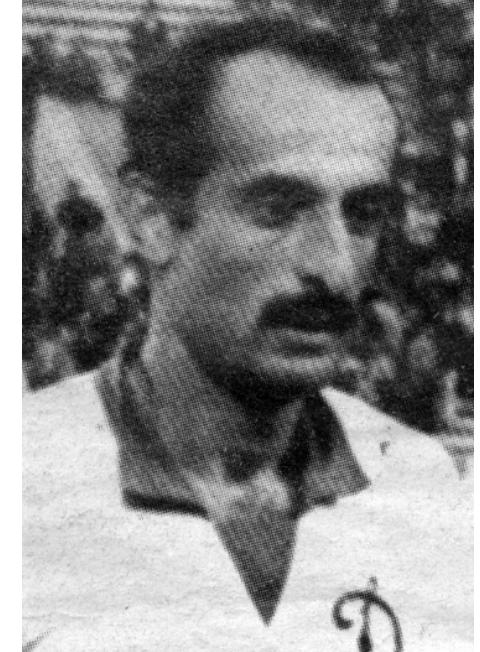
၁၀ စာတမ်းအသုတေသန၊ မြန်မာနိုင်ငြာ၊ မြန်မာနိုင်ငြာ

გამოვიდა ურნალის “ისტორიულ
ნომერი. ურნალი ფერად გარეკანში
ში გამოქვეყნებული პროფესორ აკად
საფლავი”, პროფესორ შოთა ბადრიძი
ნები”, იაკობ გრგებაშვილის “მეცე
გიორგი მეცამეტე და რუსეთთან
შეერთება”, შალვა ამირეჯიბის
“პროგრამა და ცხოვრება”, სტა-
ტიები “საბჭოთა კავშირის გმირი
ქართველი გენერალი”, “სტალინი
და პიტლერი: ლეგენდების მსხვერე-
ვა”, “კირიონ II” “ივერიის აულტუ-
რული როლი რუსეთის ისტორი-
აში”, რუბრიკით “რა ენა წახდეს”:
“დროა, ავტეხოთ განგაში”, სხვა ის-
ტორიული მასალები, სტატიები რე-
ლიგიურ და პოლიტიკურ თემებზე
და პუბლიკისტიური წერილები.

ქურნალის მთავარი ოდაქტორია ცნობილი პოლიტიკოსი, პუბლიცისტი და მეცნიერი ბატონი თემურ ქორიძე.

ო ე დ ა ქ ვ ი ა

წარსულის გაყვითლებული ფურცლები ვებაზე ძვირად ფასობს

ଓଡ଼ିଆରେ କାହିଁଏବେଳୁ ପାଇଁ ଆମିରିଲେ କାହିଁଏବେଳୁ ପାଇଁ ଆମିରିଲେ
କାହିଁଏବେଳୁ ପାଇଁ ଆମିରିଲେ କାହିଁଏବେଳୁ ପାଇଁ ଆମିରିଲେ

მართლაც ზღაპარს ჰეგივადა გამარჯვე
ბული ქართველი ფეხბურთელების
თბილისში დაბრუნება, და მათი დახვედრა
იმ გულშემატკიცართა მიერ, რომელთა
“გული ამ დღე სისარულს ვეღარ იტევდა”...
მართლაც ბეჭინიერი გახსენდათ
ქართველებისათვის უზბეკეთის საფეხბურ-
თო სიგრცე ამ მატჩიდან სამიოდ დაეჭი-
უმადლესი ლიგიდან გავარდნის ქრთ-
ერთმა რეალურმა კანდიდატმა ქუთაისის
“ტორპედომ” ლიგაში დასარჩენად საკონ-
ტროლო მატჩი გამართა გორგის “კოლ-
გასთან”, გაიმარჯვა 4:2 და ადგილი
შეინარჩუნა უმადლეს ლიგაში.

მოკლედ, როგორც ამბობენ: “სანთელ-
საქმეებლმა თავისი გზა არ დაჟერგადა და
საკეთედ დაუბრუნდა ქართულ
ფეხშეურთს...”

ახლა, 30 წლის შემდევ, შეგახსნებით იმ
“დინამოელთა” კრინობას, რომელთაც “ფაქ-
თაქორთან” წაგებით დაპარეგეს ქულები, მა-
გრამ კიდევ კრისტელ შესხინებს ღირსება არა
მხოლოდ ქართულ ფეხბურთს, არამედ
მოლინად საქართველოს და კიდევ ერთხელ
დაუმტკიცეს სამყაროს, რაინდული სულის
შენარჩუნება კვლა რეგალიას და წოდებაზე
ღირებულია. მათ ეს საქციელი ჩაუნთობელ
კელატრად უქციეს არა მარტო უზებე
გულშემატეკივრებს, არამედ ქართველების
მომავალ თობასაც. ეს ფეხბურთელები არ-
იან ოთარ გაბეჭდია, გორბა მაჩაიძეა ალექსანდრე
ჩივაძე, თენიგიძ სულაქველიძე, გიორგი ჟილა-
ია, გირალი დარასელია, მანუჩარ მაჩაიძე
ნუკრი კაკილაშვილი, გახტანგ ქორიძე,
ვლადიმერ გუცავი, დავით ყიფიანი, რამაზ
შენგელია, გახტანგ ქოალევიშვილი და მათი
მწვრთნელი — მსოფლიო ფეხბურთის დიდი
მაესტრო ნოდარ ახალახარი...

შესანიშვავ სპორტულ ფორმაში მყოფი
თბილისის „დინამო“, როგორმაც ორი
წლის შემდეგ ევროპის თასის მფლო-
ბელთა თასის მოიპოვა, უკვე დაუძლეველი
იყო არა მხოლოდ საბჭოთა კავშირის
საფეხბურთო კლუბებისათვის. უკვე 1979
წელს არავის გარებოდა უკვე იმაში, რომ
თბილისის „დინამო“, ტაშქენბეში გამარ-
ჯვების მოპოვების შემდეგ, საბჭოთა
კავშირის ჩემპიონი გახდებოდა. არავინ
იცის, როგორ მოიცეოდა ასეთ სიტუაცი-
აში საბჭოთა კავშირის ნებისმიერი სხვა
გუნდი, რადგან მაშინ ტიტულებისადმი
სწრაფვას ვერავთოთარი სხვა განცდა ვერ
ვარავდა. მაშინ, როცა ცხრილის შუაგ-
ულში მყოფი სხვა საბჭოთა გუნდები
ლამის „თავს იკლავდინენ“ თითოეული
ქულისათვის, თითქმის უკვე საბჭოთა
კავშირის ჩემპიონად ქვეულმა თბილისის
„დინამოში“, ტაშქენბეში წაგდით საპრიზო
სტატუშიც აკარ შეინარჩუნა ათავილო-

ବ୍ୟାକରଣ ଦ୍ୱାରା କୀ କୀ କୀ ଏହିପରିମାଣେ ଲାଗୁ ଦ୍ୱାରା...
ମାଗରିଥାନ୍ ଗ୍ରୂପ୍ ଏକାଗ୍ରିତ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସରିତ ହୋଇଥାଏ...
କୌଣସିଲ୍ସ, ରୋମ୍‌ପ୍ଲେଟ୍‌ଫାରମ୍‌ଜେନ୍‌ରେଟ୍‌ର୍ ଓ ବ୍ୟାକରଣ ଦ୍ୱାରା
ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉପରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏ, କାହାରିରିବେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ
ଅନୁଭବ ଏବଂ କାହାରିରିବେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁଭବ ହୋଇଥାଏ.

როლანთ ჯალალანია

